

АЛИ БАБА И ЧЕТИРИДЕСЕТТЕ РАЗБОЙНИЦИ

Превод от арабски: Светослав Минков, —

chitanka.info

Живели някога в Персия двама братя: Касим и Али Баба. Когато баща им умрял, те си поделили по равно оставеното им оскъдно наследство, ала съдбата ги обрекла да не бъдат равни в по-нататъшния си живот. По-големият брат Касим се оженил за имотна мома и станал най-богатият човек в града, а Али Баба си взел за жена бедна девойка и едничкото му богатство били трите мулета, с които пренасял дърва от далечната вековна гора.

Една привечер, когато Али Баба седял накрай гората и си почивал от дневния труд, чул тропот на коне. Като се взрял в далечината на широкия път, той съгледал гъст облак прах, сред който се очертали препускащи конници. Изплашил се Али Баба да не би тия хора да са разбойници и бързо се покатерил на близкото дърво, което растяло край една висока скала. Той се притулил зад разлистените клони и скоро в гората наистина се явили четиридесет разбойници със страшни, брадясали лица, въоръжени до зъби. Те слезли от конете си, нарамили донесените тежки чували и тръгнали към дървото, на което се намирал Али Баба. Главатарят нагазил в храсталака, приближил се до една тайна врата в скалата и извикал високо:

— Сезам, отвори се!

И вратата мигом се отворила и насреща зейнала дълбока, тъмна пещера. Разбойниците влезли вътре, последвани от главатаря, и вратата пак се затворила.

Али Баба поискал да скочи от дървото и да избяга с някой кон, но после решил да почака, за да види какво ще стане по-нататък.

По едно време вратата отново се отворила и разбойниците се измъкнали един по един с празни чували в ръцете. Като се уверил, че всички са излезли, главатарят извикал:

— Сезам, затвори се!

И вратата веднага се затворила и разбойниците яхнали конете си и заминали.

Тогава Али Баба слязъл от дървото, изправил се пред скалата и изрекъл чудните думи:

— Сезам, отвори се!

В същия миг тайната врата се отворила и от зиналата скала полъхнала хладина.[158]

Дърварят тръгнал из мрака на пещерата и стигнал до едно място, дето прониквала слаба светлина през един процеп на каменния свод.

За своя най-голяма изненада Али Баба видял наоколо грамади от съкровища — копринени тъкани, пъстроцветни килими, скъпоценни камъни, златни и сребърни монети. Едва сега бедният дървар разбрал, че тая пещера е скривалище на разбойниците, които пазели тук ограбените богатства.

Али Баба разгледал натрупаните съкровища и без да мисли много, напълнил няколко торби със злато, натоварил ги на мулетата и ги покрил с дърва.

— Сезам, затвори се! — рекъл той на края и когато вратата се затворила, потеглил към къщи.

Като се прибрал у дома, Али Баба оставил дървата на двора, а торбите пренесъл в стаята на жена си.

Щом видяла толкова много жълтици, тя се изплашила и започнала да хока мъжа си:

— Какво си направил, проклетнико? Отде си откраднал тия пари?

— Не е кражба да вземеш туй, което другите са откраднали — рекъл Али Баба и й разправил как попаднал в пещерата на разбойниците. — Сега вече и ние ще заживеем в охолство — добавил той и изсипал жълтиците в голяма купчина.

Зарадвала се жена му и поискала да преброи парите.

— Как ще преброиш толкова много жълтици? — възпротивил се дърварят. — Не сме ги спечелили с труд, та да ги броим. Я най-добре да ги заровим в една яма и оттам да вземаме по малко.

— Не — казала жената. — Ние трябва да знаем колко пари имаме. Ти иди да изкопаеш ямата, а аз ще взема отнякъде една крина да измеря жълтиците.

Напразно Али Баба увещавал жена си да не отива никъде и да запази тайната, която й поверил.

Тя не го послушала и отишла у брата на мъжа си да му иска крината. Там заварила само жената на Касим, който не бил в къщи.

— Каква крина искаш — голяма или малка?

— А че по-големичка, ако може.

И жената на Касим изтичала да донесе голямата крина и си рекла: „Какво ли ще мерят с нея?“ И взела, че намазала със смола дъното на съда.[159]

Като си дошла у дома, жената на Али Баба се заловила да пълни крината с жълтици и да ги изсипва на пода, докато измерила цялата купчина. Зарадвана от щедростта на аллаха, тя не забелязала, че върху дъното на съда се залепила една жълтица, и побързала да върне крината на етърва си.

Зачудила се жената на Касим, като видяла залепналата жълтица, и едва дочакала мъжа си да му съобщи новината.

Вечерта, когато Касим се върнал в къщи, тя му рекла:

— Ние мислехме, че твоят брат е сиромаш човек, а той си мери парите с крина.

И му разказала какво се случило.

Цяла нощ Касим не можал да заспи от завист и се мъчел да отгатне как е забогатял брат му. На сутринта рано-рано той отишъл при него и го попитал:

— Братко, отде имаш толкова много жълтици, че ги мериш с крина?

— Какви жълтици? — престорил се на изненадан Али Баба.

Касим му показал жълтицата, която била залепнала на крината, и Али Баба, ще не ще, му признал как проникнал в скривалището на разбойниците.

— Ние можем да си поделим всички богатства, ако ми обещаеш, че ще запазиш тайната — предложил му той.

— Бъди спокоен! Никому думица няма да кажа! — уверил го Касим.

И Али Баба разправил подробно къде се намира пещерата и какви са вълшебните думи, които отварят вратата.

Доволен и радостен, Касим се прибрал у дома, обзет от едничката мисъл да измами брата си и да заграби всичките съкровища.

На другия ден още призори той взел много чували и потеглил с десетина мулета към гората. Като стигнал там, скоро намерил скалата, скрита сред храсталаците, застанал пред тайната врата и извикал:

— Сезам, отвори се!

Вратата се отворила и Касим се втурнал в тъмната пещера, навлязъл навътре и се озовал на онова място, дето прониквала светлина от процепа на каменния свод. Изправен пред несметните богатства, които се открили пред очите му, той напълнил бързо няколко чувала със съкровища, изнесъл ги пред входа на пещерата,

после се върнал и почнал да пълни и останалите чували. Ала когато поискал да изнесе и тях, от смущение и възбуда внезапно забравил първата дума, която трябвало да изрече, за да отвори вратата. И вместо да извика: „Сезам, отвори се!“ — рекъл: „Сусам, отвори се!“

Но вратата останала затворена и Касим изпаднал в ужас. Дълго напрягал той паметта си и изричал всякакви думи, само истинската дума не идвала на устата му.

И както стоял, обзет от отчаяние, ето че разбойниците се задали и още отдалеч съгледали мулетата и чувалите със съкровища.

Разбойниците скочили от конете си и се спуснали към скалата, а главатарят извадил сабята си и извикал:

— Сезам, отвори се!

И вратата се отворила и всички нахълтали с голи саби в пещерата.

Обезумял от уплаха, Касим се опитал да блъсне главатаря и да избяга, но разбойниците го хванали и веднага го съсекли.

След това те прибрали изнесените съкровища и дълго се питали как е открито съкровището им и кой може да е казал на крадеца вълшебните думи. И като не могли да си обяснят загадката, разбойниците оставили отвътре до входа насечения труп на Касим, за да всеят страх и трепет у всеки, който дръзне да проникне в пещерата. После затворили вратата, метнали се на конете си и тръгнали отново по грабеж.

А жената на Касим седяла и чакала мъжа си чак до вечерта и най-сетне загубила търпение и излязла да пита Али Баба дали не го знае къде е.

Али Баба се досетил, че брат му е отишъл скришом в пещерата, и успокоил снаха си, като ѝ казал, че Касим е разумен човек и знае какво прави.

Но Касимовата жена не мигнала цяла нощ и на сутринта, разтревожена и разплакана, отново отишла при Али Баба и той пак я успокоил.

Ала сега вече и сам Али Баба се усъмнил, че може беда да е сполетяла Касим, затова решил да го потърси и тръгнал с три мулета към гората. Когато наближил скалата,[161] той забелязал наоколо кървави следи и Сърцето му се свило от лоши предчувствия.

— Сезам, отвори се! — рекъл с разтреперан глас той. И вратата се отворила и на няколко крачки зад нея Али Баба съзрял трупа на Касим, насечен на четири къса.

Колкото и да бил обиждан и огорчаван от брата си, Али Баба се натъжил дълбоко, отишъл навътре в пещерата и взел някакво платно, в което увил нарязаното тяло. После напълнил две торби с жълтици и ги вързал за мулетата заедно с трупа на покойника, покрил всичко с дърва и се прибрал по тъмно, за да не събуди подозрение у минувачите.

Щом стигнал в града, той се отбил покрай къщата на Касим, повикал вярната робиня Моргиана и ѝ съобщил тъжната новина, че носи трупа на господаря ѝ, убит от разбойници.

— Само аз и ти ще знаем тая тайна — предупредил я Али Баба. — На другите ще казваш, че Касим е умрял от естествена смърт.

След това Али Баба се явил при снаха си и рекъл с опечалено лице:

— Мила сестро, не се вълнувай от думите ми, каквито и да бъдат те.

— Какво има? Да не би да се е случило нещо лошо с Касим? — извикала тя.

И Али Баба разправил спокойно и предпазливо за смъртта на брата си, без да споменава, че е донесъл трупа му.

— Такава е била волята на аллаха — казал той — и ти ще трябва да се помириш с нещастиято, което те е сполетяло. Не се отдавай на пагубни мисли и не почерняй дните си в самота и отчаяние. Ние ще съберем имотите си и ще заживеем заедно. А сега остави на мен и на Моргиана да се погрижим за погребението на Касим и не казвай никому какво се е случило.

Ободрена от думите на Али Баба, жената на Касим приела с готовност предложението му и на душата ѝ олекнало.

Като излязъл от стаята на снаха си, Али Баба поприказвал насаме с Моргиана и се завърнал в къщи.

На следната утрин Моргиана отишла при един билкар и му поискала лек за господаря си, който бил тежко болен.

Търговецът ѝ дал някаква билка и робинята я занесла у дома, но на другия ден пак се явила при билкаря и със сълзи на очи казала:

— Господарят е още по-зле и нито яде, нито пие. Нямах ли някое друго, по-силно лекарство?

И билкарят приготвил лек против най-тежката болест и го дал на Моргиана.

В това време Али Баба и жена му сновели непрекъснато до къщата на Касимови, натъжени и разтревожени, за да покажат, че Касим е на смъртно легло. И вечерта, когато Касимовата жена и робинята започнали високо да плачат и да нареждат, съседите разбрали, че Касим е умрял.

Още несъмнано, Моргиана изтичала при стария ранобуден общар Мустафа, пуснала в ръката му една жълтица и го помолила да дойде с нея в къщи, за да зашие нещо.

— Само че ще ти вържа очите — казала тя.

— Не отивам никъде с вързани очи — рекъл Мустафа. Но робинята му дала още една жълтица и общарят се съгласил, взел си всички потребни неща и се приготвил да върви. Моргиана му превързала очите с кърпа и го повела към къщи.

Когато влезли в стаята с насечения труп на мъртвеца, тя снела кърпата от очите на Мустафа, дала му трета жълтица и му казала да зашие внимателно нарязаното тяло и да не обажда никому какво е правил.

Мустафа си свършил работата и Моргиана отново му вързала очите и го завела в дюкяна му.

Али Баба умил и намазал с балсам тялото на Касим, обвинил го в бяло платно и разпоредил да повикат имамина^[1], за да прочете упокойна молитва, както повелявал обичаят. После сложили покойника на носилка и го отнесли на гробището, дето го погребали най-тържествено.

Няколко дни след погребението Али Баба и жена му отишли да живеят при вдовицата на Касим, като пренесли там цялата си покъщнина и жълтиците.

Но да видим сега какво станало с разбойниците.

След някой и друг ден те се върнали в пещерата и останали поразени, когато забелязали, че съсеченият труп е изчезнал и че липсват много жълтици. Разбойниците разбрали, че някой е открил скривалището им, и се изплашили^[163] да не бъдат заловени и избити. Те дълго се съвещавали какво да правят и най-сетне решили да изпратят едного от тях в града, за да узнае кой е убитият, къде живее и дали има други хора, които са посветени в тайната на скривалището.

Пратеникът бил предупреден, че го очаква смърт, ако не изпълни успешно поръката, и той се преоблякъл като търговец и заминал за града.

На разсъмване разбойникът стигнал на градското пазарище и съзрял едничкия отворен дюкян на обуцаря Мустафа.

— Много си подранил, старче — рекъл той. — Навярно очите ти недовиждат, та почваш по-отраничко работа.

— Лъжеш се, приятелю — отвърнал обуцарят. — Ако ме беше видял преди няколко дни как заших един насечен мъртвец, щеше да се убедиш, че очите ми не са по-лоши от твоите.

Зарадвал се разбойникът, че е попаднал тъкмо на човека, който му трябва, но се престорил, че не разбира нищо, и попитал:

— Мъртвец ли? Отде-накъде ще зашиваш мъртвец?

— Повече нищо няма да ти кажа — рекъл Мустафа, като се сетил, че не трябва да издава никому тайната.

Но разбойникът му предложил една жълтица и поискал да му покаже само къщата, дето е станало това чудо.

— Не зная де е тая къща. Една жена ме заведе дотам с превръзка на очите и ме върна назад пак с вързани очи.

— Нищо, хайде да опитаме. И аз ще ти вържа очите, може пък да налучкаш посоката, като тръгнем по улиците.

Не устоял обуцарят на изкушението, прибрал жълтицата и тръгнал с човека, който му вързал очите.

Дълго вървели те из града и Мустафа се спирал на всеки ъгъл и кръстопът, за да си припомни накъде го е водила Моргиана.

По едно време те стигнали до дома на Касим и обуцарят казал:

— Май че тая беше къщата.

Разбойникът веднага извадил тебешир и сложил знак върху вратата на Касимовата къща, после развързал очите на Мустафа, поблагодарил му за услугата и се запътил към гората.

Ала ето че след малко се задала Моргиана, която се[164] връщала от пазар, и забелязала тебеширения знак върху пътната врата. „Не ми се вижда чиста тая работа“ — помислила си тя и взела, че издраскала с тебешир същия знак по вратите на всички околни къщи.

Слънцето залязло зад гората, когато пратеникът на разбойниците се завърнал в пещерата. Главатарят го изслушал и рекъл:

— Ще скрием оръжието си под дрехите, и ще отидем един по един в града. Там ще се съберем на големия площад и после ще видим какво ще правим. Утре заран тръгваме!

Призори разбойниците се заточили по широкия път като обикновени пътници и към пладне се озовали в града. Събрали се на уговореното място и пратеникът ги повел към къщата с тебеширения знак.

Но каква била изненадата, когато главатарят и другарите му дошли в Касимовата махала и видели по вратите на всички къщи едни и същи знаци.

— Чудно, кой е сложил тоя знак на всички врати! — извикал пратеникът. — Кълна се в аллаха, че аз белязах само една къща!

След тая несполука разбойниците се върнали в гората, и наказали със смърт другаря си, който се оставил да бъде измамен. Те изпратили друг човек в града и той отишъл пак при обуцаря и го склонил да му покаже къщата. Тоя път разбойникът отбелязал вратата на Касимовия дом с червен тебешир и сметнал, че вече никой не може да го надхитри. Но и досетливата Моргана намерила червен тебешир и написала същите знаци по всички околни къщи. Така разбойниците отново били заблудени и убили и втория пратеник.

Главатарят се убедил, че е безполезно да жертвува повече свои хора, и решил сам да разкрие тайната. Заминал за града и когато Мустафа го завел на определеното място; той дълго разглеждал къщата, докато я запомнил добре. И без да слага на вратата някакъв знак, потеглил назад към пещерата.

Привечер разбойниците се събрали и намислили да вземат тридесет и седем кожени меха за дървено масло, да се скрият в тях и главатарят да ги пренесе в града с мулета, като се представи за търговец.[165]

Както намислили, тъй и сторили. Влезли разбойниците в пригответените мехове и главатарят ги натоварил на мулетата, напълнил за показ и един мях с масло и поел към града.

Когато стигнал до познатата къща, той видял Али Баба, който седял пред вратата и си почивал на хладина. Лек ветрец появявал във вечерния здрач.

— Добър вечер, господарю! — поздравил го пътникът. — Аз ида отдалеч и съм търговец на дървено масло. Ще ми позволиш ли да

пренощувам в твоя дом?

Макар че Али Баба бил виждал вече в гората главатаря на разбойниците, той не запомнил лицето му и не можал да го познае.

— Заповядай! — поканил го стопанинът и разтворил широко пътната врата.

И веднага след това той заповядал на слугата си Абдула да заведе мулетата под сайванта и да ги нахрани с ечемик, а на Моргиана заръчал да приготви вечеря.

Гостът също влязъл в двора и поискал да остане там, но Али Баба го придумал да пренощува в къщи.

Като се навечеряли, домакинът пожелал на госта си лека нощ и се прибрал в стаята си.

Към полунощ разбойникът се измъкнал тихичко на[166] двора, обиколил всички мехове и пришепнал на всекиго от другарите си:

— Щом чуете да хвърлям камъчета от прозореца, ще излезете навън и ще ме чакате.

И пак тъй тихичко се върнал в къщата.

А в това време Моргиана все още шетала из кухнята, за да приготви яденето за другия ден. И както готвела, фитилът на лампата неочаквано запращял и пламъкът замигал и угаснал.

— Ами сега как ще работя на тъмно? — рекла робинята и отишла при Абдула да го пита какво да прави.

— Не е голяма беда — успокоил я слугата. — В меховете на двора има толкова масло, че можеш да си налееш малко в лампата.

И Моргиана взела един съд и излязла на двора да налее масло.

Като се приближила до първия мях, отвътре се чул тих глас:

— Време ли е вече да излизаме?

Робинята се изплашила, но мигом се съвзела и отвърнала шепнешком:

— Още не е време.

Тя обиколила и другите мехове и отвсякъде чула същия въпрос, на който отговаряла:

— Още не е време.

Най-сетне Моргиана стигнала до последния мях и като видяла, че в него наистина има масло, донесла от кухнята един голям котел и го напълнила с гъстата течност. После наляла лампата и я запалила, сложила котела на огъня и почакала, докато маслото заври.

Тогава робинята минала край наредените мехове и във всеки мях изляла по малко вряло масло, което било достатъчно, за да попари и умъртви всички разбойници. Така загинали враговете на Али Баба, а вярната Моргиана се скрила зад едно дърво да види какво ще стане по-нататък.

Когато къщата утихнала, главатарят на разбойниците отворил прозореца на стаята си и започнал да хвърля камъчета из двора. Ала меховете стоели неподвижно и никакъв човек не се мяркал наоколо.

Зачудил се злодеят защо другарите му не излизат на[167] уговорения знак и отишъл да види какво се е случило. Още щом се приближил до първия мях, усетил мирис на прегоряло масло и изтръпнал. Надникнал и в останалите мехове и с ужас забелязал, че другарите му са мъртви. Като разбрал, че е останал сам, главатарят се спуснал към дъното на градината, прехвърлил се през оградата и избягал.

На сутринта Али Баба съгледал меховете в двора и останал много изненадан, че техният стопанин още не излиза да ги товари на мулетата и да се стяга за път. Но при него дошла Моргиана и му разправила всичко. Разправила му и за тайния знак на тяхната врата, и за другите знаци, които тя отбелязала по вратите на околните къщи.

Просълзил се Али Баба, прегърнал добрата Моргиана и ѝ рекъл:

— От днес нататък ти не си ми вече робиня. Аз ти връщам свободата заради твоята вярност и досетливост. Ти ми спаси живота и рано или късно аз ще те възнаградя богато.

И Али Баба повикал Абдула и двамата с него изкопали дълбока яма, в която заровили всички разбойници.

А самият главатар на разбойниците се скрил в пещерата и заживял в самота и в постоянен страх. По цели дни и нощи мислел как да погуби своя хитър враг и да запази съкровищата си. Най-сетне намислил.

Един ден той обръснал брадата си, облякъл се в скъпи дрехи и се заселил в града, дето си наел дюкян, и тайно започнал да пренася скритите съкровища.

Новият търговец се представил под името Хюсеин и се сприятелил с мнозина търговци, между които бил и синът на Али Баба — Ибрахим.

Скоро Хюсеин и Ибрахим станали неразделни приятели и Хюсеин започнал да кани често сина на Али Баба на богати гощавки. Според обичая трябвало и Ибрахим да се отсрами пред приятеля си и да го покани у дома.

И веднъж той завел Хюсеин в къщи и Али Баба посрещнал любезно госта си и му изразил радостта си, че вижда най-близкия приятел на своя син.

— Благодаря ти, че се грижиш за Ибрахим и го напътствуваш с полезни съвети — рекъл Али Баба.

— Ибрахим е умен момък и от него ще излезе добър търговец. — отвърнал Хюсеин.[168]

И като поприказвали и се поразговорили, гостът станал да си върви.

— Мигар не ще ми направиш честта да похапнеш с нас? — обидил се Али Баба. — Трапезата ми е скромна, но гладен няма да останеш.

— Много съжалявам — извинил се Хюсеин. — Аз съм свикнал да ям безсолни ястия и затова ще вечерям у дома.

— Бъди спокоен! — казал домакинът. — В твоето ястие няма да има сол.

И той изтичал в кухнята и поръчал за госта си безсолна гозба.

— Какъв е тоя човек, който не яде сол? — извикала Моргиана и полюбопитствувала да го види.

Тя отишла уж да нареди трапезата и като погледнала Хюсеин, веднага го познала, макар че той си бил обръснал брадата и бил преобразен. В същото време нейното зорко око забелязало, че под дрехата на госта е скрит нож.

И отново Моргиана се досетила, че над господаря ѝ е надвиснала смъртна опасност, и излязла бързо от стаята. Тя се преоблякла като танцовачка, мушнала в пояса си една остра кама и забулила лицето си с тънък воал. След това казала на Абдула да си вземе дайрето, за да повеселят господарите.

Всички били насядали край трапезата, когато Моргиана и Абдула се явили в стаята и помолили Али Баба да им позволи да поиграят.

Домакинът се засмял и ги представил на госта си.

— Ето моята готвачка и моя слуга, които искат да ни повеселят — рекъл той и добавил: — Почвайте!

И Абдула задрънкал дайрето и запял весела песен, а Моргиана закършила плавно стройната си снага.

Но Хюсеин не обръщал внимание на забавата и само мислел как да забие ножа си в гърдите на Али Баба.

Дълго се въртяла танцуващата и се извивала като змия, размахвала над главата си извадената кама и по едно време се приближила до госта и му се поклонила. Абдула ударил силно дайрето и го протегнал за бакшиш. Доволни от веселбата, Али Баба и Ибрахим му подхвърлили по една жълтица, а Хюсеин бръкнал в пояса си да извади кесията.

В тоя миг Моргиана забила камата право в сърцето на разбойника и той издъхнал веднага.[169]

— Какво направи, нещастнице? — извикали ужасени бащата и синът. — Знаеш ли, че ти ни погубваш?

— Не аз, а той искаше да ви погуби! — рекла Моргиана и показала скрития нож в дрехата на злодея.

И Али Баба за сетен път се убедил, че дължи живота си на Моргиана, и продумал развълнувано:

— Помниш ли, че ти бях обещал богата награда за твоята преданост? Сега с гордост мога да те нарека моя дъщеря!

И като се обърнал към Ибрахим, бащата казал:

— Синко, никъде по света няма да намериш по-добра и по-вярна съпруга от Моргиана. Вземи я за своя жена и бъди щастлив с нея!

И Ибрахим на драго сърце се съгласил да се ожени за Моргиана, която отдавна била спечелила сърцето му.

После Али Баба заровил разбойника в градината и след няколко дни направил голяма сватба.

И цяла седмица всички пирували и се веселили, гърмели тъпани и свирели зурни и най-силните пехливани забавлявали с борбата си младоженците и сватбарите.

Така Али Баба останал едничък господар на съкровищата в пещерата. Той поверил тайната на Ибрахим, а Ибрахим я открил на синовете си и тя се предавала на внуци и правнуци и много поколения живели щастливо от тия неизброими богатства.

[1] Имамин — мюсюлмански свещеник. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.